KINNITATUD
Terviseministri 19.10.2023 käskkirjaga nr 141
„Sihtasutus Raplamaa Haigla funktsionaalse arengukava I etapi kinnitamine“

SIHTASUTUS RAPLAMAA HAIGLA

FUNKTSIONAALNE ARENGUKAVA

I ETAPP

Mai 2023

Sisukord

Sissejuhatus 3
1. Visioon ja eesmärgid 4
2. Teeninduspiirkonna kirjeldus 4
2.1. Teeninduspiirkonna üldiseloomustus 4
2.2. Vastutuspiirkonna suurus ja rahvastik 6
2.3. Vanuseline koosseis 7
2.4. Tõmbekeskused ja asustustihedus 9
3. Ülevaade tervishoiuteenustest 10
3.1. SA Raplamaa Haigla ravitegevus perioodil 2019–2022 10
3.1.3. Ambulatoorne ravi 10
3.1.1. Statsionaarne ravi 11
3.1.4. Päevaravi 12
3.1.2. Erakorraline meditsiin 13
3.1.5. Operatsioonid, protseduurid, uuringud 14
3.1.6. Taastusravi teenused 15
3.2. Rapla esmatasandi tervisekeskus ja ravimahtude planeerimine aastani 2030 16
3.2.1. Üldarstiabi teenus 16
3.2.2. SA Raplamaa Haigla poolt esmatasandi tervisekeskusele pakutavad teenused.
4. Ravimahtude planeerimine aastani 2040 17
5. Tervishoiutöötajate vajadus 24
Kokkuvõte 26

Sissejuhatus

Vabariigi Valitsus andis 15.01.2015 istungil volitused sihtasutuste Põhja-Eesti Regionaalhaigla, Läänemaa Haigla ja Rapla Maakonnahaigla baasil uute sihtasutuste asutamiseks. SA Raplamaa Haigla asutajad on SA Põhja-Eesti Regionaalhaigla (PERH) ja Raplamaa Omavalitsuste Liit.

Uue sihtasutuse loomisega tagatakse Rapla maakonna elanikele kvaliteetse eriarstiabi teenuse parem kättesaadavus ja õigeaegsus, luuakse võimalused haigla jätkusuutlikuks arenguks, ratsionaalseks ressursikasutuseks ning vajadusel patsientide kiireks täiendavaks diagnostikaks ja raviks Põhja-Eesti Regionaalhaiglas.

Käesoleva dokumendi eesmärgiks on anda ülevaade SA Raplamaa Haigla hetkeolukorrast ning võimalikest arengusuundadest perioodil 2023-2040. Dokument on sisendiks funktsionaalse arengukava II etapile, mille alusel otsustatakse SA Raplamaa Haigla arendustegevused.

Arengukava koostamisel on aluseks võetud Eesti Vabariigi tervishoiupoliitika ja -strateegia hetkeolukord ning arengusuunad. Lähtutud on riigi poolt heaks kiidetud määrustest ja õigusaktidest ning haiglavõrgu ja arstlike erialade arengukavadest. Sisendandmetena on kasutatud SA Raplamaa Haigla strateegilisi dokumente ja haigla personali intervjuude tulemusi ning Statistikaameti prognoose.

Käesolevas dokumendis kirjeldatakse SA Raplamaa Haigla vastutuspiirkonna rahvastiku-näitajaid, SA Raplamaa Haigla ravitegevust perioodil 2019-2021, planeeritavaid ravimahte perioodil 2023-2040 ning haigla personali hetkeolukorda. Rahvastiku prognoosimisel tuginetakse Statistikaameti prognoosile. Täiendavalt on kirjeldatud haigla strateegilisi eesmärke ja pikaajalisi arengusuundi.

Ravimahtude juures tuleb arvestada 2020. ja 2021. aastal seoseid COVID-19 leviku mõjudega ning sellest tulenevate ravimahtude langusega. Edasises ravimahtude prognoosis lähtutakse sõltuvalt erialast pigem 2022 kui normaalaasta tasemetest.

Koostajad tänavad kõiki, kes aitasid kaasa arengukava valmimisele.

1. Visioon ja eesmärgid

SA Raplamaa Haigla on piirkonna juhtiv tervishoiuasutus, mis pakub kõrge kvaliteediga tervishoiuteenuseid. Visioon on olla tuntud kui usaldusväärne ja kaasaegne tervishoiuteenuste pakkuja, kus patsiendid saavad professionaalset ravi ning parimat võimalikku hooldust.

Eesmärk on parandada kogukonna tervist ja heaolu ning olla eeskujuks tervishoiuvaldkonnas, pakkudes uuenduslikke lahendusi ning tõhusat ravi.

Eesmärgi saavutamiseks sihtasutus:

1) osutab ambulatoorset (sh päevaravi) ja statsionaarset eriarstiabi ja õendusabi;
2) pakub koostöös esmatasandi, EMO ja kiirabiga parimat raviteekonda;
3) osutab muid teenuseid, kui nende osutamine ei ole vastuolus seadusega;
4) on tervishoiutöötajate kvalifikatsiooni omandamisele eelneva ja järgneva koolituse õppebaasiks;
5) teeb koostööd teiste tervishoiuteenuste osutajatega, erialaühendustega ning muude tervishoiuga tegelevate institutsioonidega et tagada ravi kättesaadavust eriarstiabis nii päevaravis kui statsionaarravis;
6) tagab osutatavate teenuste kvaliteedi ning vastavuse õigusaktidega esitatavatele nõuetele;
7) täidab muid ülesandeid, mis on talle pandud seadusega või on vajalikud sihtasutuse eesmärgi saavutamiseks.

Kokkuvõtlikult on SA Raplamaa Haigla ülesandeks ajaliselt ja geograafiliselt võimalikult hästi kättesaadava kvaliteetse eriarstiabi osutamine, mh pakkudes teenuseid koostöös esmatasandi tervisekeskusega, Rapla maakonna elanikele, kasutades efektiivseid ja tõenduspõhiseid ravimeetodeid ning haigla jätkusuutliku arengu kindlustamine tervishoiuressursside optimaalse rakendamise teel.

2. Teeninduspiirkonna kirjeldus

2.1. Teeninduspiirkonna üldiseloomustus

SA Raplamaa Haigla peamiseks teeninduspiirkonnaks on Rapla maakond, kus asub neli omavalitsusüksust (Kehtna vald, Kohila vald, Märjamaa vald ja Rapla vald). SA Raplamaa Haigla on ainus Raplamaal asuv üldhaigla, mille koosseisu kuuluvad erakorralise meditsiini osakond, sisehaiguste ja kirurgia osakond, polikliinik, õendusabi ja koduõendus ning labor.

SA Raplamaa Haiglal on Terviseameti tähtajatud tegevusload nr L01960 (eriarstiabi tegevusluba), nr L02827 (hemodialüüsi tegevusluba), nr L03900 (õendusabiteenuse tegevusluba), nr L03862 ja nr L04782 (koduõenduse tegevusluba), nr L04775 (õe vastuvõtuteenus), nr L04776 (ambulatoorsed psühhiaatriateenused, sünnitusabi ja günekoloogia), nr L04783 ja nr L04784 (iseseisev ämmaemandusabi teenus).

Eriarstiabi tegevusloa alusel on lubatud osutada teenuseid järgmistel arstlikel erialadel:

1. Anestesioloogiaalased konsultatsioonid (valuravi)

2. Anestesioloogiateenused, sh I astme intensiivravi voodikohti 5

3. Anestesioloogiateenused, sh II astme intensiivravi voodikohti 2

4. Ambulatoorsed dermatoveneroloogiateenused

5. Ambulatoorsed endokrinoloogiateenused

6. Ambulatoorsed infektsioonhaiguste teenused

7. Ambulatoorsed erakorraline meditsiini teenused

8. Ambulatoorsed kardioloogiateenused

9. Laborimeditsiini teenused

10. Ambulatoorsed nefroloogiateenused, ka neerupuudulikkusega haigete hemodialüüs

11. Ambulatoorsed neuroloogiateenused

12. Ambulatoorsed ortopeediateenused

13. Ambulatoorsed otorinolarüngoloogiateenused, päevakirurgiateenused

14. Ambulatoorsed pediaatriateenused, haiglaravi voodikohti 4

15. Ambulatoorsed psühhiaatriateenused, päevaraviteenused, haiglaravi voodikohti 4 (alates 01.01.2016 suletud)

16. Ambulatoorsed pulmonoloogiateenused

17. Radioloogiateenused

18. Ambulatoorsed reumatoloogiateenused

19. Ambulatoorsed sisehaiguste teenused, päevaraviteenused, haiglaravi voodikohti 30

20. Ambulatoorsed sünnitusabi ja günekoloogiateenused, päevaraviteenused, päeva-kirugiateenused ja raseduse katkestamise teenused, haiglaravi voodikohti 9

21. Ambulatoorsed taastusravi ja füsiaatriateenused

22. Ambulatoorsed uroloogiateenused

23. Ambulatoorsed üldkirurgiateenused, päevaraviteenused, päevakirurgiateenused, haiglaravi voodikohti 16

Tegevusluba nr L03900 annab haiglale õiguse osutada iseseisvat statsionaarset õendusabiteenust, voodikohti 25.

Erialadel, millel ei ole regioonis ühe eriarsti jaoks täies ulatuses mahtu, kasutatakse nn visiitarstide teenust. Taoline töökorraldus võimaldab tagada kvaliteetse eriarstiabi kiirema kättesaadavuse oma maakonna elanikkonnale. Haigla diagnostikakabinettide teenuseid kasutavad ka maakonna perearstid. Raplas osutab kiirabiteenust PERH.

Lisaks SA Raplamaa Haiglale on piirkonnas teisi meditsiiniteenuste osutajaid. Rapla Perearstikeskuses osutab üldarstiabi teenust 6 perearsti. Lisaks SA Raplamaa Haiglale pakuvad ambulatoorse eriarstiabi teenuseid näiteks Erapolikliinik Praxis OÜ (günekoloogia), Cilia OÜ (oftalmoloogia) ja OÜ Baltic Euromedical (sisehaigused, töötervishoid). Teisestest teenustest on SA Raplamaa Haigla teenuspiirkonnas 10 hambaraviteenuse ja 3 töötervishoiuteenuse pakkujat (sh SA Raplamaa Haigla).

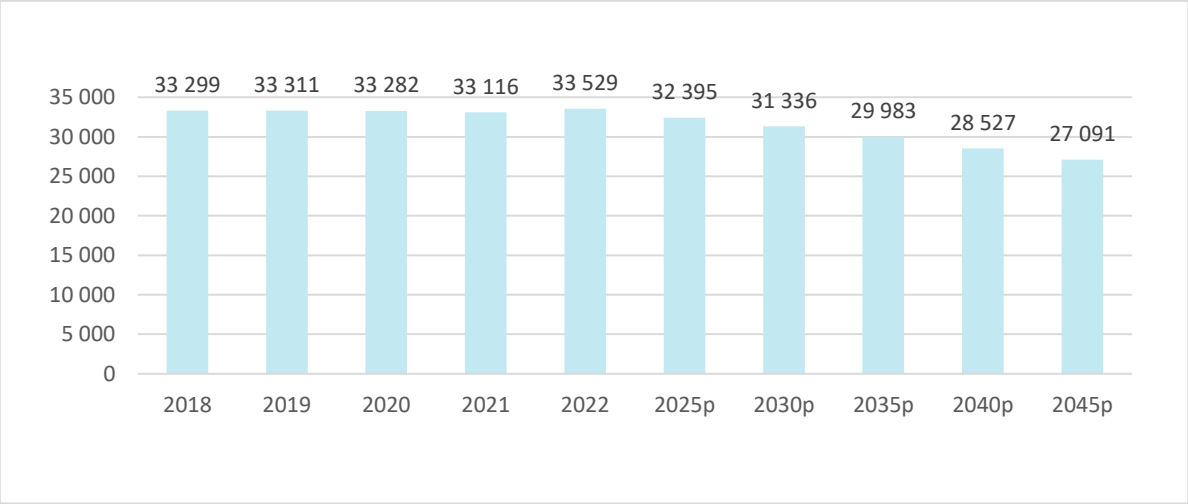
Rapla maakonna elanikele osutab piirkondliku haiglana eriarstiabi teenuseid valdavalt SA Põhja-Eesti Regionaalhaigla (PERH). Keerukamad ravijuhud suunatakse PERH-i või mõnda teise kõrgema etapi haiglasse. Eriarstiabi osutatakse patsientide vajadustest lähtuvalt ka teistes kõrgema etapi raviasutustes, seejuures patsienti vastavalt ravifaasile vajadusel üle viies.

2.2. Vastutuspiirkonna suurus ja rahvastik

Rapla maakond SA Raplamaa Haigla teeninduspiirkonnana hõlmab maa-ala suuruses 2765 km². Maakonnas on neli omavalitsusüksust: Kehtna vald, Kohila vald, Märjamaa vald ja Rapla vald. Statistikaameti[1] andmetel elab Rapla maakonnas 33 529 inimest (1. jaanuari 2022. aasta seisuga) ning 1 km^2 kohta on 12,1 elanikku.

2022. aasta seisuga on suurima rahvaarvuga omavalitsus Rapla vald, kus elab ligikaudu 40% maakonna elanikest. Rahvaarvu poolest järgnevad Rapla vallale Kohila vald (22,4%) ja Märjamaa vald (22,0%). Kehtna vallas elab *ca* 16% maakonna elanikest.

[1] Statistikaamet <link>

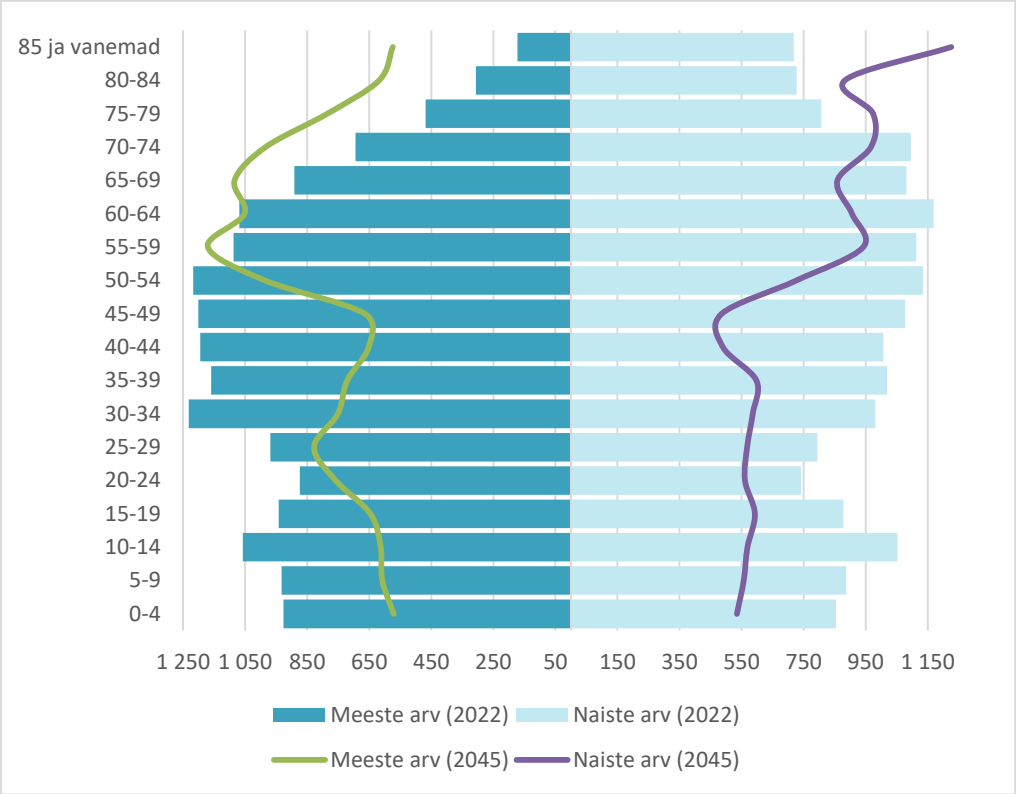

Joonis 1. Rapla maakonna rahvastiku dünaamika perioodil 2018 – 2022 ning prognoos aastateks 2025 – 2045 (Allikas: Statistikaamet)

Rapla maakonna rahvaarv on aastatel 2018 – 2022 kasvanud keskmiselt 0,17% võrra aastas. 2020. ja 2021. aastal maakonna rahvaarv väheneb, kuid 2018. aastaga võrreldes kasvas 2022. aastaks rahvaarv 0,69% võrra (230 inimese võrra). Harju ja Tartu maakonna kõrval on Rapla maakond olnud üks vähestest maakondadest, kus rahvaarv ei ole olnud pidevas langustrendis. Statistikaameti poolt koostatud rahvastikuprognoos näitab Eestis tervikuna rahvastiku arvu vähenemist ja muutust vananemise suunas. Peamiselt hakkab rahvaarvu kujundama loomulik iive. Eestis tervikuna väheneb Statistikaameti prognoosi kohaselt 2045. aastaks rahvaarv 3,2%. Rapla maakonnas kahaneb 2022. aastaga võrreldes rahvaarv 2030. aastaks 2193 inimese võrra (-6,5%) ning 2045. aastaks 6438 inimese võrra (-19,2%).

2.3. Vanuseline koosseis

SA Raplamaa Haigla teeninduspiirkonna rahvastikust moodustasid 2022. aasta 1. jaanuari seisuga kõige suurema osa 0–19-aastased (22,46%). Maakonna rahvastiku vanuselist koosseisu iseloomustab nooremaealiste elanike kõrgem osakaal Eesti keskmisega (21,35%) võrreldes. Teisalt on vanusegrupi alates 50+ eluaastat (41,01%) elanike osakaal Eesti keskmisest (39,81%) kõrgem. 2045. aastaks suureneb Statistikaameti prognoosi kohaselt Rapla maakonnas vanusegrupi alates 50+ eluaastat elanike osakaal 54,40% ning nooremaealiste (0–19-aastased) elanike osakaal moodustab maakonna rahvastikust 17,32%.

Joonis 2. Vastutuspiirkonna vanuseline koosseis 2022. ja 2045. aastal (Allikas: Statistikaamet)

Paljude haigusrühmade (südame-veresoonkonna haigused, pikaajalised kroonilised haigused jne) puhul on vajadus tervishoiuteenuse järele seotud otseselt vanemate (65+ aastat) inimeste arvuga. 2022. aastal ületas 65+ aastaste elanike osakaal Rapla maakonnas (20,76%) Eesti kui terviku vastavat näitajat 0,32% võrra, kuid Statistikaameti prognoosi kohaselt peaks 2045. aastal olema Rapla maakonnas 65+ aastasi elanikke 8,05% võrra enam kui Eestis tervikuna sama vanuserühma elanikke. Seega on Statistikaameti prognoosi kohaselt antud vanusegrupi osakaal kogurahvastikust Rapla maakonnas kasvamas, jõudes 2045. aastaks 33,06 %-ini.

Tabel 1. 65+ aastased elanikud Eestis ja Rapla maakonnas

Aasta	65+ elanike osakaal Eestis	65+ elanike osakaal Raplamaal	65+ elanike arv Raplamaal	Muutus 2022. aastaga võrreldes
2018	19,6%	19,7%	6554	
2019	19,8%	19,9%	6635	
2020	20,0%	20,2%	6718	
2021	20,3%	20,7%	6845	
2022	20,4%	20,8%	6960	
2025	21,6%	22,9%	7415	6,5%
2030	23,1%	25,5%	7996	14,9%
2035	24,2%	28,1%	8439	21,3%
2040	25,6%	30,9%	8806	26,5%
2045	26,7%	33,1%	8955	28,7%

Allikas: Statistikaamet, Civitta Eesti AS arvutused.

Kuna vanemaealiste elanike arvu kasv ilmneb ka absoluutnumbrites – 2045. aastaks suureneb antud vanusegruppi kuuluvate elanike arv ca 28% võrra, siis kasvab nõudlus mitmete tervishoiuteenuste järele.

2.4. Tõmbekeskused ja asustustihedus

Tõmbekeskusi määratletakse tööjõu pendelrände, õpirände ja/või avalike ning erateenuste tarbimise alusel. Rapla maakonna keskuseks ja maakondlikuks toimepiirkonna keskuseks on Rapla linn. Rapla linna näol on tegemist maakonna ainsa linnaga. Raplamaa arengustrateegia 2035+[2] kohaselt on maakonnas vaid viis asulat, kus elab enam kui 1000 elanikku.

Rapla maakonna asustustihedus, 12,1 elanikku km^2 kohta, on Eesti keskmisest ligikaudu kolm korda madalam. Tegemist on Jõgevamaa, Läänemaa ja Järvamaa kõrval ühe mandri-Eesti kõige hõredamalt asustatud maakonnaga. Kõige tihedamalt on asustatud maakonna keskus – Rapla linn, 1125,1 elanikku km^2 kohta.

[2] Raplamaa arendusstrateegia 2035+ <link>

3. Ülevaade tervishoiuteenustest

3.1. SA Raplamaa Haigla ravitegevus perioodil 2019–2022

3.1.3. Ambulatoorne ravi

Ambulatoorse ravitegevuse kogumahu puhul 2020. ja 2021. aasta osas tuleb arvestad COVID-19 leviku mõjudega ning sellest tulenevate ravimahtude ajutise langusega. 2019. aastaga võrreldes on 2022. aastal visiitide arvud ambulatoorses ravis vähenenud enam kui 20%.

Viimasel neljal aastal tehti ambulatoorseid visiite kõige enam sünnitusabi ja günekoloogia erialal, millele järgnesid üldarsti ja üldkirurgi vastuvõtud. Vaatlusalusel perioodil on ambulatoorsete visiitide arvud peamiselt langenud, kasvanud on nefroloogi, otorinolarüngoloogi, pulmonoloogi, erakorralise meditsiini arsti, südamepuudulikkuse kabineti õe ja tubakast loobumise nõustamise õe vastuvõtud. Perioodil 2020–2022 pediaatria ambulatoorseid vastuvõtte üldpediaatri lahkumise tõttu ei toimunud. Mitme eriala puhul on ambulatoorse ravimahu vähenemine tingitud arstide töölt lahkumisega.

Tabel 2. SA Raplamaa Haigla ambulatoorse ravitegevuse statistika perioodil 2019–2022

Ambulatoorne ravi - visiitide arv	**2019**		**2020**		**2021**		**2022**	
	Arstid	Õed	Arstid	Õed	Arstid	Õed	Arstid	Õed
Dermatoveneroloogia	1385		930		358	2	347	166
Taastusravi	858		624		428		293	
Sisehaigused	1341		1122		663		703	164
Psühhiaatria	2657		2957		1355		394	
Otorinolarüngoloogia	1983		1803		1815		2081	
Sünnitusabi ja günekoloogia	8787		7948		6684		7154	
Üldkirurgia	5039	1	3766		2392	11	2706	59
Endokrinoloogia	602		378		332		409	
Kardioloogia	1640		1349		1361		1403	
Nefroloogia	148		182		186		175	
Neuroloogia	3462		3466		2871		3168	
Pulmonoloogia	206	69	345	74	254	43	388	114
Reumatoloogia	1188		974		897		917	
Pediaatria	110		0		0		0	
Ortopeedia	1651		1714		1420	3	595	3
Uroloogia	584	2	633		433		449	
Erakorralise meditsiini arst	345		412		792		674	
Muu (üldarst, resident, anestesioloog jne)	5325		4549		4556		6177	
Vaimse tervise õe vastuvõtt		57		96		82		231
Diabeediõde		50		36		9		43

Tromboosiõde		107		8		11		4
Ämmaemanda iseseisev vastuvõtt		1338		1270		973		1480
Südamepuudulikkuse kabineti õde		8		96		143		187
Tubakast loobumise nõustamine		2		25		23		93
Valuravi arsti vastuvõtt	131		167		51		52	
Noorsportlaste tervisekontroll	68		67		61		64	
KOKKU	**37 510**	**1634**	**33 386**	**1605**	**26 909**	**1300**	**28 149**	**2544**

3.1.1. Statsionaarne ravi

Statsionaarse ravitegevuse maht mõõdetuna voodipäevade arvu järgi oli 2019. aastal 18 109 voodipäeva. 2020. ja 2021. aasta osas tuleb arvestad COVID-19 leviku mõjudega ning sellest tulenevate ravimahtude ajutise langusega. 2019. aastaga võrreldes on 2022. aastal voodipäevad kogumaht vähenenud ligikaudu 13% võrra.

Statsionaarse ravi puhul on kõige patsiendirohkemaks erialaks sisehaigused, kuid ka selle eriala puhul on märgata ravitegevuse vähemist. Perioodil 2019 – 2022 on üldkirurgia hospitaliseeritute arv vähenenud keskmiselt 11,2% võrra aastas ja statsionaarse õendusabi hospitaliseeritute arv on kasvanud keskmiselt 1,8% võrra aastas.

Statsionaarses ravitegevuses on COVID-19 leviku aastatel (2020 ja 2021) keskmine voodihõive langenud, kuid 2022. aastal on keskmine voodihõive tõusnud samale tasemel kui 2019. aastal ehk 86%-ni. SA Raplamaa Haigla keskmine ravikestus sisehaigustes on viimasel aastatel kasvanud 8,8 päevalt 9,6 päevani, üldkirurgias 9,6 päevalt 11,9 päevani ja statsionaarses õendusabis 22,5 päevalt 24,8 päevani. Keskmine ravikestus kogu haiglas on kasvanud 9,0 päevalt 9,7 päevani. Aktiivravi lõppedes suunatakse patsient edasi õendusabisse või ambulatoorsele ravile.

Tabel 3. SA Raplamaa Haigla hospitaliseeritute arv perioodil 2019–2022

Eriala	Hospitaliseeritute arv			
	2019	**2020**	**2021**	**2022**
Iseseisev statsionaarne õendusabi	306	274	246	310
Sisehaigused	1020	808	763	636
Üldkirurgia	222	177	151	153
KOKKU	**1548**	**1259**	**1160**	**1099**

Tabel 4. SA Raplamaa Haigla kasutatud voodipäevade arv perioodil 2019–2022

Eriala	Kasutatud voodipäevade arv			
	2019	2020	2021	2022
Iseseisev statsionaarne õendusabi	6970	7124	5372	7640
Sisehaigused	8946	8360	8139	6256
Üldkirurgia	2193	1645	1691	1840
KOKKU	**18 109**	**17 129**	**15 202**	**15 736**

Tabel 5. SA Raplamaa Haigla keskmine ravikestus perioodil 2019–2022

Eriala	Keskmine ravikestus			
	2019	2020	2021	2022
Iseseisev statsionaarne õendusabi	22,5	25,8	22,4	24,8
Sisehaigused	8,8	10,3	10,5	9,6
Üldkirurgia	9,6	9,2	11,4	11,9
KOKKU	**9,0**	**9,6**	**9,7**	**9,7**

Tabel 6. SA Raplamaa Haigla voodite arv perioodil 2019–2022

Eriala	Voodite arv			
	2019	2020	2021	2022
Iseseisev statsionaarne õendusabi	22	22	22	23
Sisehaigused	27	27	27	20
Üldkirurgia	9	9	9	7
KOKKU	**58**	**58**	**58**	**50**

2022. aastal on SA Raplamaa Haiglas keskmiselt avatud 22,9 iseseisva statsionaarse õendusabi, 20,1 sisehaiguste ja 7 üldkirurgia voodikohta. Koroonapandeemia järgselt on jäänud sisehaiguste voodifond vähendatuks tingituna personali, eeskätt arstide, puudusest.

Tabel 7. SA Raplamaa Haigla voodihõive perioodil 2019–2022

Eriala	Voodihõive			
	2019	2020	2021	2022
Iseseisev statsionaarne õendusabi	87%	89%	67%	91%
Sisehaigused	91%	85%	83%	85%
Üldkirurgia	67%	50%	51%	72%
KOKKU	**86%**	**81%**	**72%**	**86%**

3.1.4. Päevaravi

SA Raplamaa Haiglas osutatakse päevaravi nefroloogia, psühhiaatria, sisehaiguste, günekoloogia, otorinolarüngoloogia ja üldkirurgia erialal. COVID-19 leviku eelse aastaga

võrreldes on päevaravi maht vähenenud, vaid sisehaiguste erialal on ravijuhtude arv 2019. aastaga võrreldes kasvanud enam kui kahekordseks. Ravijuhtude langus on toimunud psühhiaatria erialal seoses psühhiaatri töölt lahkumisega, mistõttu 2021. aastast psühhiaatrias enam päevaravi teenust ei osutata. Günekoloogia erialal on ravimahud langenud (-37%), mis on seotud eelkõige COVID-19st tekkinud pöördumiste vähenemisega, mis ei ole tänaseks täielikult taastunud. Üldkirurgia erialal on ravijuhtude langus (-30%) seotud COVID-19 mõjuga ja opereerivate arstide defitsiidiga. Nefroloogias on 2019. aastaga võrreldes ravijuhtude arv jäänud samaks 2022. aastal. Otorinolarüngoloogia ravijuhtude arv on 2022. aasta andmetele tuginedes jõudnud peaaegu 2019. aasta tasemele.

Tabel 8. SA Raplamaa Haigla päevaravi ravijuhtude arv perioodil 2019–2022

Eriala	2019	2020	2021	2022
Nefroloogia/hemodialüüs	113	70	84	110
Psühhiaatria	33	18	1	0
Sisehaigused	50	57	60	108
Günekoloogia	269	238	130	168
Otorinolarüngoloogia	170	132	111	160
Üldkirurgia	241	208	166	168
KOKKU	**1105**	**723**	**552**	**714**

3.1.2. Erakorraline meditsiin

Erakorralise abi osutamine toimub ööpäevaringselt: erakorralise meditsiini osakonnas tegeletakse erakorraliste terviseseisundite esmase diagnoosimise ja raviga, misjärel suunatakse patsient edasisele haiglaravile või koju.

Erakorralist abi osutati 2022. aastal ööpäevas keskmiselt 18 patsiendile, s.o ligikaudu 0,76 patsienti tunnis ning aastas kokku 6660 patsiendile. 2019. aastal osutati ööpäevas erakorralist abi keskmiselt 21 patsiendile ning aastas kokku 7510 patsiendile. Erakorraliste haigete hospitaliseerimisi oli 2022. aastal 257 ja seega suunati statsionaarsele ravile kuni 2 patsienti 48 tunni jooksul. 2019. aastal oli hospitaliseeriti 392 patsienti ehk ööpäevas suunati seega statsionaarsele ravile üks haige.

Tabel 9. Erakorralise meditsiini osakonna külastuste arv perioodil 2019–2022

Näitaja	2019	2020	2021	2022
Külastuste arv	7510	6359	5811	6660
sh. toodud kiirabiga	511	490	181	227
roheline triaažikategooria	-	5091	4014	4735

kollane triaažikategooria	-	1178	1500	1601
oranž triaažikategooria	-	29	235	253
punane triaažikategooria	-	7	62	71
Hospitaliseerimised	392	259	157	257

3.1.5. Operatsioonid, protseduurid, uuringud

2022. aastal teostati SA Raplamaa Haiglas 2620 operatsiooni, mida on 1025 võrra enam kui 2019. aastal. Ambulatoorsete operatsioonide arv on 2019. aastaga võrreldes peale COVID-19 tõttu olnud langust hakanud uuesti järk järgult kasvama, olles 2022 aastal võrreldes 2019 aastaga veel 11% ulatuses vähenemises. Ambulatoorselt teostati 2022. aastal kõige enam nahaoperatsioone. Ka statsionaarsete operatsioonide arv on 2019. aastaga võrreldes langenud. Viimastel aastatel on päevaravi operatsioonide arv taastunud 2019. aasta tasemele ja näidanud pigem mõne protsendilist kasvutrendi võrreldes 2019. aastaga. Päevaravis teostati 2022. aastal enim günekoloogilisi operatsioone.

2022. aastal teostati SA Raplamaa Haiglas 3750 protseduuri, mida on enam kui 500 võrra vähem kui 2019. aastal. Nii ambulatoorsete kui ka päevaravi protseduuride arv on vähenenud, siin avaldab mõju jällegi COVID-19 pandeemia, mille järgselt on aga protseduuride arv näidanud kasvutrendi, kuid pole jõudnud veel tagasi 2019. aasta tasemele. Erandiks on statsionaarsete protseduuride arv, mis 2022. aastaks võrreldes 2019. aastaga on 41% kasvanud. Patsientide efektiivsele ravile aitavad kaasa kaasaegsel tasemel teostatavad terviseuuringud ja raviprotseduurid ning diagnostiliste võimaluste areng. SA Raplamaa Haiglas tehakse kõiki kaasaegsele üldhaiglale iseloomulikke uuringuid, sealhulgas radioloogilisi, endoskoopilisi, funktsionaaldiagnostilisi, kardioloogilisi jpt uuringuid. Erinevate terviseuuringute ja raviprotseduuride mahud perioodil 2019–2022 on toodud välja alljärgnevas tabelis.

Tabel 10. Operatsioonide ja protseduuride arv perioodil 2019–2022

Protseduurid	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Ambulatoorsed kirurgilised protseduurid ja opid	**5430**	**4432**	**4551**	**4914**
sh pisioperatsioonid	2048	1563	1783	1827
sh protseduurid	3382	2869	2768	3087
Päevakirurgia	**1372**	**1107**	**442**	**1042**
sh operatsioonid	581	493	390	586
sh protseduurid	791	614	52	456
Statsionaarsed	**264**	**204**	**286**	**213**
sh operatsioonid	121	86	84	6
sh protseduurid	143	118	202	207

KOKKU	**7066**	**5743**	**5279**	**6169**

Tabel 11. Terviseuuringute ja raviprotseduuride arv perioodil 2019–2022

Uuringud/diagnostika	2019	2020	2021	2022
Radioloogiateenused:	**23 069**	**19 565**	**18 561**	**20 379**
sh röntgenuuringud	10 958	9592	8874	9760
sh ultraheliuuringud	5745	5272	5190	5255
sh kompuutertomograafilised uuringud	5679	4048	3822	4669
sh magnetresonantstomograafilised uuringud	687	653	675	695
Funktsionaaldiagnostilised uuringud	**6716**	**51 198**	**7584**	**8499**
Endoskoopilised uuringud	**649**	**757**	**641**	**639**
Laboriteenused:	**139 332**	**125 834**	**118 863**	**110 030**
sh kliinilise keemia uuringud	76 770	72 839	70 530	53 294
sh vere, kehavedelike ja eritiste rakkude uuringud	20 353	17 233	11 255	13 295
sh hüübimissüsteemi uuringud	4166	4301	4204	3306
sh immunohematoloogilsed uuringud	2866	2110	1368	1475
sh mikrobioloogilised uuringud	6431	5147	5734	7662
sh geneetilised ja molekulaarbioloogilised uuringud	6155	9240	10 418	8269
sh immuunuuringud	22 591	14 964	15 354	22 729

2019. aastaga võrreldes on radioloogiateenuste maht vähenenud 12% võrra. Vaatlusalusel perioodil on kasvanud vaid funktsionaaldiagnostiliste uuringute arv.

3.1.6. Taastusravi teenused

Taastusravi eesmärgiks on aidata haigel säilitada ja parandada füüsilisi ja funktsionaalseid võimeid. SA Raplamaa Haiglas osutatakse aparaatravi, füsioteraapia, psühhoteraapia ja tegevusteraapia teenust.

Tabel 12. Taastusravi teenuste arv perioodil 2019–2022

Protseduurid	2019	2020	2021	2022
Taastusravi protseduure	**16 823**	**11 893**	**11 476**	**13 167**
Aparaatravi (elektri-, ultraheli-, valgus-, laser-, magnetravi, osooni-, kvantteraapia jm)	6759	4866	5508	5820
Füsioteraapia, sh füsioteraapia basseinis	9521	6551	4829	6367
Logopeediline ravi	0	0	53	0
Psühhoteraapia	599	565	552	805
Tegevusravi	0	0	496	365

Kliiniliste psühholoogide visiitide arv on 2022. aastal suurenenud, kuna veel üks psühholoog alustas täiskohaga tööd.

3.2. Rapla esmatasandi tervisekeskus ja ravimahtude planeerimine aastani 2030

SA Raplamaa Haigla ruumidesse (1. ja 2. korrusel) aadressile Alu tee 1 on loodud Rapla esmatasandi tervisekeskus (edaspidi ETTK). Rapla ETTK teine tegevuskoht rajatati Kehtna valda – Kehtna alevikku.

Loodud esmatasandi tervisekeskuses osutatakse järgmisi teenuseid:

1) Esmatasandi põhiteenused:

- üldarstiabiteenus 9 perearsti nimistu ulatuses (8 perearsti ja 16 pereõde);
- koduõendusteenus (3 koduõde);
- iseseiseva ämmaemandusabi teenus (2 ämmaemandat);
- füsioteraapiateenus (4 füsioterapeuti).

2) Esmatasandi tervishoiu teisesed teenused:

- psühholoogilise nõustamise ja vaimse tervise õe teenus (4 osakoormusega spetsialisti);
- sotsiaalnõustamise teenus (1 spetsialist).

3) Esmatasandi tervishoiu teenuseid toetavad teenused:

- ambulatoorne eriarstiabiteenus (13 osakoormusega eriarsti, 5 osakoormusega õde);
- rehabilitatsiooniteenus (1 osakoormusega spetsialist).

3.2.1. Üldarstiabi teenus

Üldarstiabi teenuse sihtrühma Rapla ETTK-s moodustavad kõik teeninduspiirkonna elanikud ehk Rapla, Raikküla ja Kehtna valdades elavad inimesed. Teeninduspiirkonna perearstinimistute mahu prognoosimisel on aluseks võetud perearstinimistute suurused aastal 2015 ning nimistutesse kuuluvate patsientide elukohad RAKE uuringu andmete alusel.

Tabel 13. Rapla ETTK üldarstiabiteenuse teenusmahtude prognoos

Aasta	2018	2020	2025	2030
Patsientide arv nimistutes	16 150	16 171	15 792	15 516
Ühe nimistu keskmine suurus	2019	2021	1974	1939
Perearsti ja pereõe visiite aastas kokku	72 676	76 003	74 224	72 923
Perearstide prognoositav visiitide arv aastas	56 525	56 598	55 273	54 304

Pereõdede prognoositav visiitide arv aastas	12 920	15 524	15 161	14 894

Rapla ETTK-sse on koondunud 9 perearsti ja 19 pereõde.

3.2.2. SA Raplamaa Haigla poolt esmatasandi tervisekeskusele pakutavad teenused

SA Raplamaa Haigla pakub esmatasandi tervisekeskusele mitmesuguseid teenuseid, mis katavad kõik esmatasandi tervisekeskuste kaasajastamise määruses välja toodud kohustuslikud teenused, nagu füsioteraapia, koduõendus ja iseseisev ämmaemandusabi, teisesed teenuseid, nagu psühholoogilise nõustamise ja sotsiaalnõustamise teenus, ning toetavaid teenuseid, milleks on ambulatoorse eriarstiabi pakkumine, rehabilitatsiooniteenus ja haigla apteegiteenus koostöös esmatasandi tervisekeskusega. Ühel taristul paiknemine pakub koostöövõimalusi haiglas tegutsevate eriarstidega, leidmaks esmatasandi patsientidele läbimõeldumat diagnostikat ja parimaid raviteekondi.

4. Ravimahtude planeerimine aastani 2040

Ravitegevuse mahtude planeerimisel võtab haigla juhtkond arvesse nii tervishoiupoliitika arengusuundi, sh Rapla maakonna vastutuspiirkonna rahvastikunäitajaid, viimaste aastate tervishoiustatistikat, tervishoiuteenuste osutamist reguleerivaid õigusakte kui ka arstlike erialade arengukavasid.

Rahvastikuanalüüsist (vt ptk 2.2. ja 2.3.) selgus, et Rapla maakonna rahvaarv on langustrendis, vähenedes prognoosi kohaselt 2030. aastaks 6,5% ning 2045. aastaks 19,2% protsendi võrra. Elanike arvuks 2040. aastal prognoositakse 28 527 inimest. Sellele vaatamata kasvab aga 65 aastaste ja vanemate inimeste osakaal maakonnas 2040. aastaks 26,5% võrra.

Koostöös pädevuskeskuste ning Rapla maakonna kohalike omavalitsustega on aastaks 2040 välja arendatud eeskätt oma maakonna elanikkonna teenindamiseks kaasaegne keskus, kus osutatakse nii ambulatoorset ja statsionaarset eriarstiabi (sh päevaravi), statsionaarset õendusabi kui ka kõiki raviliike toetavat taastusravi. Haigla pakub esmatasandile infrastruktuuri, erinevaid meditsiinilisi ja mittemeditsiinilisi tugiteenuseid ning koostöös pädevuskeskustega eriarsti konsultatsioone. Haigla korraldab taastusravi teenuste pakkumise nii eriarstiabi, esmatasandi kui ka õendusabi raames ning pakub haigla baasil kogu maakonnale iseseisva ämmaemandusabi ja koduõendusabi teenuseid koostöös esmatasandiga.

Järgnevalt on koostatud ambulatoorsete visiitide arvu, statsionaarse ravitegevuse ja päevaravi vastuvõttude arvu prognoosid aastani 2040 (vt tabelid 14-22).

Vastavalt haigusjuhtude jagunemisele erialade järgi on tuletatud haigusjuhtude ja visiitide arvu prognoosid erialade lõikes kuni aastani 2040, tuginedes rahvastikuprognoosile ja võttes arvesse elanikkonna vananemist ning meditsiinilist tuge vajavate eluaastate kasvu.

Ravimahtude prognoosimise juures tuleb arvestada 2020. ja 2021. aastal COVID-19 leviku mõjudega ning sellest tulenevate ravimahtude langusega. Enamus erialadel (v.a. psühhiaatria) võetakse baasiks 2022. aasta ravimahud (hospitaliseeritute arvud, voodipäevade arvud, visiitide arvud, operatsioonide ja protseduuride arvud) ning on arvestatud haigla patsientide vanuselise jaotusega perioodil 2023-2040. Pediaatrias arvestatakse laste arvu (vanuses 0-14) muutusega ning sünnitusabis ja günekoloogias fertiilses eas naiste (vanuses 15-54) arvu muutusega.

Ambulatoorsetest erialadest on eesmärk tagada SA Raplamaa Haiglas kohapeal vähemalt järgmiste eriarstide vastuvõtud:

- dermatoveneroloogia;
- endokrinoloogia;
- kardioloogia;
- nefroloogia;
- neuroloogia;
- pulmonoloogia;
- reumatoloogia;
- ortopeedia;
- uroloogia;
- nina-kõrva-kurguhaigused;
- günekoloogia, sh iseseisva ämmaemandusabi teenused;
- psühhiaatria, sh vaimse tervise õe teenused nii lastele kui täiskasvanutele;
- üldkirurgia;
- sisehaigused;
- taastusravi.

Eriarstide koormust määramisel jälgitakse pidevalt teenuse vajadust ja jälgitakse tervishoiu teenuste vajaduse trende.

Tabel 14. SA Raplamaa Haigla ambulatoorsete visiitide arv 2022 ja prognoos aastani 2040

Ambulatoorne ravi - visiitide arv	**2022**		**2025**		**2030**		**2035**		**2040**	
	Arstid	Õed	Arstid	Õed	Arstid	Õed	Arstid	Õed	Arstid	Õed

Dermatoveneroloogia	347	166	340	162	332	159	322	154	307	147
Taastusravi	293	0	286	0	281	0	274	0	265	0
Sisehaigused	703	164	687	160	674	157	658	153	636	148
Psühhiaatria	394	0	2889	0	2837	0	2766	0	2674	0
Otorinolarüngoloogia	2081	0	2037	0	1994	0	1930	0	1930	0
Sünnitusabi ja günekoloogia	7154	0	6876	0	6423	0	5968	0	5324	0
Üldkirurgia	2706	59	2644	58	2596	57	2532	55	2447	53
Endokrinoloogia	409	0	400	0	392	0	383	0	370	0
Kardioloogia	1403	0	1371	0	1346	0	1313	0	1269	0
Nefroloogia	175	0	171	0	168	0	164	0	158	0
Neuroloogia	3168	0	3095	0	3039	0	2964	0	2864	0
Pulmonoloogia	388	114	379	111	372	109	363	107	351	103
Reumatoloogia	917	0	896	0	880	0	858	0	829	0
Ortopeedia	595	3	581	3	571	3	557	3	538	3
Uroloogia	449	0	439	0	431	0	420	0	406	0
Erakorralise meditsiini arst	674	0	660	0	646	0	625	0	625	0
Muu (üldarst, resident, anestesioloog jne)	6177	0	6035	0	5926	0	5779	0	5585	0
Vaimse tervise õe vastuvõtt	0	231	0	226	0	222	0	216	0	209
Diabeediõde	0	43	0	42	0	41	0	40	0	39
Tromboosiõde	0	4	0	4	0	4	0	4	0	4
Ämmaemanda iseseisev vastuvõtt	0	1480	0	1422	0	1329	0	1235	0	1101
Südamepuudulikkuse kabineti õde	0	187	0	183	0	179	0	175	0	169
Tubakast loobumise nõustamine	0	93	0	91	0	89	0	87	0	84
KOKKU	**28 033**	**2544**	**29 786**	**2462**	**28 908**	**2349**	**27 876**	**2229**	**26 578**	**2060**

Kõige suuremat visiitide arvu langust prognoositakse pediaatriateenustes, kuid teenuse osutamist jätkatakse esmatasandi vajadustest lähtuvalt ning teenuse osutaja leidmisest. Taastusravi teenuste puhul näeb haigla ette mahtude vähenemist, kuna arengukava koostamise hetkel haiglas enam taastusravi arsti ei tööta. Sünnitusabis ja günekoloogias prognoositakse, et teenusmahud langevad 25% võrra tingituna fertiilses eas olevate naiste arvu langusest. Ühegi eriala puhul peale psühhiaatria 2022. aastaga võrreldes ravimahtude tõusu ei prognoosita. Psühhiaatria erialal on prognooside aluseks 2020. aasta teenusmahud.

Olgugi et 2021. ja 2022. aastal on olnud haiglal raskusi psühhiaatrilise abi osutamisega (arsti lahkumise tõttu), on psühhiaatrilise abi kasvavat vajadust arvestades pidevalt tegeletud uue arsti otsingutega ning 2023. aastal õnnestus haiglal leida uus põhikohaga arst, millega psühhiaatrilise abi teenuste arv on taastumas.

Statsionaarse ravi pakkumine toimub paindliku/avatud voodifondi alusel nii sisehaiguste kui ka kirurgiliste patsientide, sh päevakirurgia patsientide, hospitaliseerimiseks. Lisaks kuuluvad siia alla ka õendushooldust vajavad patsiendid. Erialade lõikes on vajalik voodikohtade arv tuletatud vastavalt valemile:

Voodite vajadus = (Nh x ALOS) / (365 x BO), kus

Nh – hospitaliseerimiste arv aastas
ALOS (average length of stay) – keskmine ravikestus
BO (bed occupancy) – voodihõive

Voodite vajadus kasvab iseseisva statsionaarse õendusabi, sisehaiguste ja üldkirurgia erialal. Voodite vajadus püsib sama vaid kirurgia erialal, kuid see tuleneb voodihõive kasvust (hospitaliseeritute arv kasvab). Voodifondi vajadustest lähtuvalt püütakse olla võimalikult paindlik nii hetkel kui ka tulevikus, et säiliks võimalikult suur voodihõive määr.

Peamised sihtrühmad eriarstiabi statsionaaris:

- erakorralist abi vajavad patsiendid ööpäevaringselt;
- krooniliste haiguste ägenemised (patsiendid õendus-hoolduskeskustest);
- sisehaiguste ja üldkirurgia erialadel plaanilisi uuringuid ja ravi vajavad patsiendid;
- üldkirurgias plaanilist päevakirurgia operatsiooni vajavad patsiendid;
- kõrgema etapi haiglatest saadetud järelravi patsiendid, kelle elukoht on üldjuhul Rapla maakond;
- SA Raplamaa Haigla enda poolt osutatud aktiivravi järgselt pikaajalisemat järelravi vajavad patsiendid;
- SA Raplamaa Haigla enda poolt osutatud aktiivravi järgsed mittespetsiifilist aktiivset taastusravi ja krooniliste haigustega funktsioone toetavat mittespetsiifilist taastusravi vajavad patsiendid;
- statsionaarset õendusabi vajavad geriaatrilised patsiendid, hospiitsi vajavad patsiendid, aktiivravi järgset õendusabi vajavad patsiendid.

Tabel 15. SA Raplamaa Haigla hospitaliseeritute arv aastal 2022 ja prognoos aastani 2040

	Hospitaliseeritute arv				
Eriala	**2022**	**2025**	**2030**	**2035**	**2040**
Iseseisev õendusabi	310	332	367	408	445
Sisehaigused	636	673	732	793	844
Üldkirurgia	153	162	176	191	203
KOKKU	**1099**	**1167**	**1275**	**1392**	**1492**

Tabel 16. SA Raplamaa Haigla statsionaarse voodipäevade arv aastal 2022 ja prognoos aastani 2040

Eriala	Voodipäevade arv				
	2022	**2025**	**2030**	**2035**	**2040**
Iseseisev õendusabi	7640	7927	8762	9741	10 624
Sisehaigused	6256	6595	7174	7771	8271
Üldkirurgia	1840	1705	1852	2010	2137
KOKKU	**15 736**	**16 227**	**17 788**	**19 523**	**21 032**

Tabel 17. SA Raplamaa Haigla keskmine ravi kestus aastal 2022 ja prognoos aastani 2040

Eriala	Keskmine ravi kestus				
	2022	**2025**	**2030**	**2035**	**2040**
Iseseisev õendusabi	22,5	23,9	23,9	23,9	23,9
Sisehaigused	8,8	9,8	9,8	9,8	9,8
Üldkirurgia	9,6	10,5	10,5	10,5	10,5
KOKKU	**9,0**	**13,9**	**14,0**	**14,0**	**14,1**

Tabel 18. SA Raplamaa Haigla voodite arv aastal 2022 ja prognoos aastani 2040

Eriala	Voodite arv				
	2022	**2025**	**2030**	**2035**	**2040**
Iseseisev õendusabi	23	24	26	29	32
Sisehaigused	20	21	23	25	27
Üldkirurgia	7	6	6	7	7
KOKKU	**50**	**51**	**55**	**61**	**66**

Tabel 19. SA Raplamaa Haigla voodihõive aastal 2022 ja prognoos aastani 2040

Eriala	Voodihõive				
	2022	**2025**	**2030**	**2035**	**2040**
Iseseisev õendusabi	91%	91%	91%	91%	91%
Sisehaigused	85%	85%	85%	85%	85%
Üldkirurgia	72%	80%	80%	80%	80%
KOKKU	**86%**	**88%**	**90%**	**89%**	**89%**

Prognooside kohaselt kasvab SA Raplamaa Haigla statsionaarse ravi maht 2040. aastaks mõõdetuna voodipäevades 33%. Märkimisväärselt kasvab ka iseseisva statsionaarse õendusabi voodite arv (9 voodi võrra). Kasv on tingitud asjaolust, et haigla peamisteks patsientideks on 55-aastased ja vanemad elanikud, keda on 2040. aastal maakonnas pea 13% enam kui 2022. aastal. Samal põhjusel kasvab ka hospitaliseeritute arv, kuna ka seda mõjutab enim just vanemaealiste suurem osatähtsus.

Päevaravi osutatakse SA Raplamaa Haiglas vähemalt järgmistel erialadel:

- nefroloogia,

- psühhiaatria,
- sisehaigused,
- günekoloogia,
- otorinolarüngoloogia,
- üldkirurgia.

Tabel 20. SA Raplamaa Haigla päevaravi ravijuhtude arv aastal 2022 ja prognoos aastaks 2040

Eriala	2022	2025	2030	2035	2040
Nefroloogia	110	107	104	102	97
Psühhiaatria[3]	0	32	31	30	29
Sisehaigused	108	159	134	130	125
Günekoloogia	168	161	151	140	125
Otorinolarüngoloogia	160	154	149	142	135
Üldkirurgia	168	163	160	155	149
KOKKU	**714**	**776**	**729**	**699**	**660**

Päevaravi ravijuhtude prognoosi kohaselt väheneb 2040. aastaks vastuvõttude arv ligikaudu 12% võrra. Vastuvõttude arvu kasvu prognoositakse sisehaiguste erialal. Günekoloogia vastuvõttude arv langeb 25% võrra tingituna fertiilses eas naiste (vanuses 15-54) arvu vähenemisest.

Tabel 21. SA Raplamaa Haigla operatsioonide ja protseduuride arv aastal 2022 ja prognoos aastaks 2040

	2022	2025	2030	2035	2040
Ambulatoorsed kir. protseduurid ja opid	**4914**	**5183**	**5024**	**4838**	**4602**
sh pisioperatsioonid	1827	1927	1868	1799	1711
sh protseduurid	3087	3256	3156	3039	2891
Päevakirurgia	**1042**	**1032**	**997**	**956**	**900**
sh operatsioonid	586	580	561	538	506
sh protseduurid	456	452	436	418	394
Statsionaarsed	**213**	**226**	**247**	**270**	**289**
sh operatsioonid	6	6	7	8	8
sh protseduurid	207	220	240	262	281
KOKKU	**6169**	**6441**	**6268**	**6064**	**5791**

[3] Prognoos tehtud 2019 aasta andmete põhjal, 2022 aastal ei olnud teenuse osutajat.

Prognoosi kohaselt väheneb 2040. aastaks operatsioonide ja protseduurida arv 6%. Statsionaarsete operatsioonide ja protseduuride arv kasvab, kuna sageli ei ole enam võimalik vanemaealisi kaasuvate haiguste tõttu päevaravis opereerida.

Radioloogilisest diagnostikast on haiglas tagatud röntgen ja ultraheli (günekoloogiline ja sisehaiguste üldiagnostika) ja nende uuringute kohapealse tegemise võimekus. Lisaks peab olema tagatud kohapeal gastroskoopia ja kolonoskoopia tegemise võimekus. Radioloogiliste uuringute kirjeldamist teostab PERH kaugteenusena. Radioloogiateenuseid, nt MRT ja mammograafia on tagatud mobiilse teenusena Rapla haiglas kohapeal.

Laboridiagnostikast tagatakse kohapeal kiireloomuliste uuringute (st vastus on vajalik samal päeval) tegemine, ülejäänud osas toimub laboriuuringute pakkumine koostöös PERH-iga (põhjendatuse korral korraldatakse ka muude laboriuuringute pakkumine kohapeal).

Tabel 22. Terviseuuringute ja raviprotseduuride arv 2022. aastal ja prognoos aastaks 2040

Uuringud/diagnostika	**2022**	**2025**	**2030**	**2035**	**2040**
Radioloogiateenused:	**15 015**	**14 938**	**14 870**	**14 767**	**14 655**
sh röntgenuuringud	9760	9661	9568	9449	9321
sh ultraheliuuringud	5255	5277	5303	5318	5334
Funktsionaaldiagnostilised uuringud	**8499**	**8557**	**8624**	**8665**	**8705**
Endoskoopilised uuringud	**639**	**639**	**638**	**638**	**637**
Laboriteenused:	**110 030**	**106 195**	**102 612**	**98 034**	**93 110**
sh kliinilise keemia uuringud	53 294	50 328	47 559	44 020	40 212
sh vere, kehavedelike ja eritiste rakkude uuringud	13 295	13 110	12 938	12 718	12 481
sh hüübimissüsteemi uuringud	3306	3295	3284	3270	3256
sh immunohematoloogilsed uuringud	1475	1473	1471	1468	1465
sh mikrobioloogilised uuringud	7662	7601	7543	7470	7392
sh geneetilised ja molekulaarbioloogilised uuringud	8269	8198	8131	8046	7954
sh immuunuuringud	22 729	22 190	21 686	21 042	20 350

Eelmistele perioodidele tuginedes prognoosib haigla järgnevateks aastateks uuringute arvu mõningast vähenemist, kuid tehnoloogia arenguga kaasnevaid muutusi pole võimalik ette planeerida. Vaatamata sellele, et piirkonna rahvastik tulevikus väheneb, siis seoses rahvastiku vananemisega ja keskmise eluea tõusuga suureneb ilmselt krooniliste haiguste hulk ning järelikult suureneb eeskätt kasvajaliste protsesside avastamise ja kardiovaskulaar haigustega seotud uuringute arv, sh sonograafilised uuringud, funktsionaaldiagnostika jms.

Kokkuvõtlikult on vananeva rahvastiku, keskmise eluea tõusu ja haigena elatud aastate kasvu tingimustes näha, et enamus erialade puhul ravivajadus suureneb, mistõttu suurenevad ka statsionaarse (haigla patsientidest enam kui 90% on vanemad kui 55 eluaastat) ravi mahud.

5. Tervishoiutöötajate vajadus

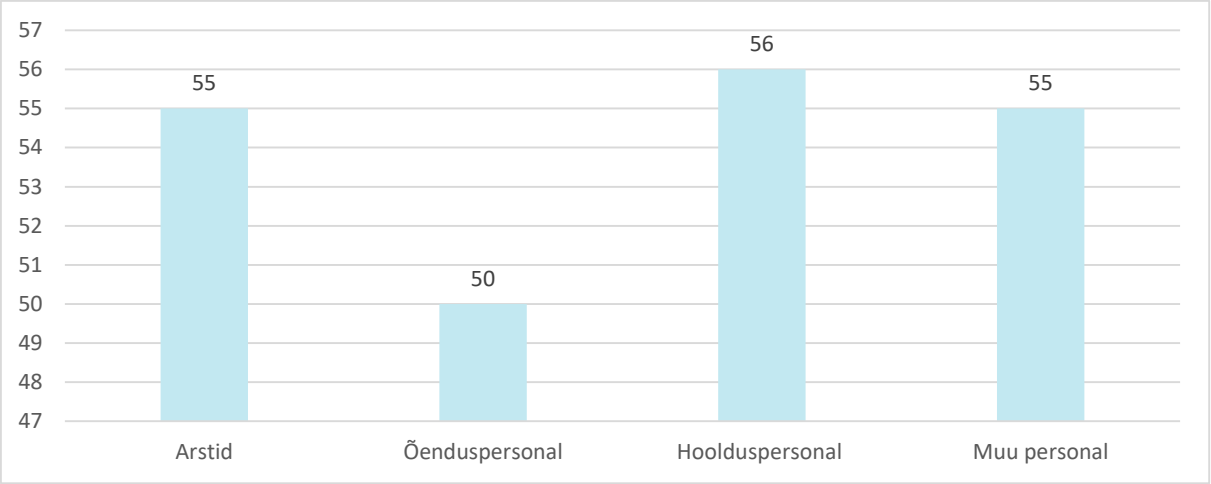
SA Raplamaa Haigla arengu kujundajateks on eelkõige haigla töötajad, mistõttu on haigla üheks olulisemaks prioriteediks tagada töötajate arenguvõimalused, rahulolu ja motiveeritus. Kättesaadava ja kvaliteetse tervishoiuteenuse tagab tervishoiusüsteem, kus töötavad kvalifitseeritud ja motiveeritud tervishoiutöötajad.

2022. aastal töötas SA Raplamaa Haiglas keskmiselt täistööajaga 137,6 töötajat. Haiglas töötas keskmiselt täistööajaga 16,6 arsti, 49,1 õendustöötajat (õed, koduõed, ämmaemand), 29,8 hooldustöötajat, 35,1 muud töötajat ja 7,0 juhti. Hoolduspersonali alla kuuluvad hooldajad ja mujal liigitamata hooldustöötajad. Muu personali all on kajastatud meditsiini alal töötavad sekretärid, klienditeenindajad, sotsiaaltöötaja, toitlustusega seotud töötajad, majahoidja, koristajad, remonditöölised, personalijuht.

Tabel 23. SA Raplamaa Haigla keskmine töötajate arv täistööajale taandatuna 2022 ning prognoos aastaks 2040

	Keskmine täistööajaga töötajate arv	**Keskmine täistööajaga töötajate arv**
Arstid	16,6	18,0
Õenduspersonal	49,1	62,0
Hoolduspersonal	29,8	39,9
Muu personal	35,1	46,9
Juhid	7,0	7,0
Keskmine töötajate arv kokku	**137,6**	**173,9**

Tulevikus haigla kokku personali vähenemist ette ei näe, mistõttu tegeletakse aktiivselt personali värbamisprotsessi arendamisega. 2040. aastaks suureneb vajadus arstide, õendus- ja hoolduspersonali järele. Vananev personal on jätkuvalt probleemiks tervishoiu valdkonnas. Lisaks on täiendavaks mõjuriks noorte spetsialistide väljaränne. SA Raplamaa Haigla seisab samuti silmitsi vananeva personali probleemiga. Arstide keskmine vanus on 55 eluaastat, õendustöötajate keskmine vanus on 50 eluaastat ja hooldustöötajate keskmine vanus on 56 eluaastat. Haigla seisab pidevalt silmitsi spetsialistide lahkumisega ja ristkasutusega teiste meditsiiniasutustega, mis suurendab palga survet.

Joonis 3. SA Raplamaa Haigla töötajate keskmine vanus 2022. aasta seisuga

Uute eriarstide leidmine SA Raplamaa Haiglasse kui juriidiliselt võrgustunud haiglasse toimub koostöös PERHiga ning haiglas praktikal viibivate noorarstide seast. Uusi õendustöötajaid leitakse koostöös Tallinna ja Tartu Tervishoiu Kõrgkoolidega õppepraktikale suunatud õppijate hulgast ning hooldustöötajaid leitakse koostöös koolide ja Töötukassaga ja töökohapõhise õppe kaudu.

Töötajate koolitamine toimub Tartu Ülikooli, SA Põhja-Eesti Regionaalhaigla, tervishoiukõrgkoolide, keskhaiglate koolituskeskuste kaudu.

Kokkuvõte

Käesoleva dokumendi eesmärgiks on anda ülevaade SA Raplamaa Haigla hetkeolukorrast ning võimalikest arengusuundadest perioodil 2023–2040. Dokument on sisendiks funktsionaalse arengukava II etapile, mille alusel otsustatakse SA Raplamaa Haigla taristu arendustegevused. SA Raplamaa Haigla ülesandeks ajaliselt ja geograafiliselt on võimalikult hästi kättesaadava kvaliteetse eriarstiabi, mh esmatasandi ja integreeritud teenuste, osutamine Rapla maakonna elanikele, kasutades efektiivseid tõenduspõhiseid ja kaasaegseid ravimeetodeid ning haigla jätkusuutliku arengu kindlustamine tervishoiuressursside optimaalse rakendamise teel.

SA Raplamaa Haigla teeninduspiirkonnaks on Rapla maakond rahvaarvuga 33 529 (seisuga 01.01.2022). Harju ja Tartu maakonna kõrval on Rapla maakond olnud üks vähestest maakondadest, kus rahvaarv ei ole olnud pidevas langustrendis. Elanike üldarv on küll langustrendis, kuid 65+ aastaste inimeste osakaal näitab kasvutrendi. Lisaks on üldhaiglate ravijärjekorrad sageli lühemad, mistõttu on nad atraktiivsed ka väljaspool maakonda elavate patsientide seas.

SA Raplamaa Haigla pakub üldhaiglale kohustuslikke ja lubatavaid tervishoiuteenuseid. Teenuste mahud on kooskõlas Eesti tervishoiuvaldkonna arengusuundadega, mille kohaselt statsionaarse ravi mahud vähenevad ning ambulatoorse ravi olulisus kasvab.

Ravitegevuse mahtude prognoosimisel võeti arvesse tervishoiupoliitika arengusuundi, vastutuspiirkonna rahvastikunäitajaid, viimaste aastate tervishoiustatistikat, tervishoiuteenuste osutamist reguleerivaid õigusakte ning arstlike erialade arengukavasid. Prognoosides tuginetakse rahvastikuprognoosile, võttes arvesse elanikkonna vananemist ja meditsiinilist tuge vajavate eluaastate kasvu elanikel.

Personali osas on suurimaks probleemiks vananev töötajaskond. Sellest tulenevalt tegeletakse aktiivselt personali värbamisprotsessi arendamise ja personali motiveerituse tagamisega.

SA Raplamaa Haigla tegeleb järjepidevalt arendustegevustega. Elanikkond vananeb ja koos sellega suureneb krooniliste haigustega patsientide hulk, samal ajal kasvavad elanike ootused tervishoiuteenuste paremale kättesaadavusele ja kvaliteedile ning üha enam pannakse rõhku raviteekonna inimkesksusele. Tervishoiusüsteemi materiaalsete võimaluste piiratus nõuab SA Raplamaa Haigla tihedat koostööd esmatasandiga nii ravi koordineerimise ja kui ka ratsionaalse ressursikasutuse huvides.

Koostajad:

SA Raplamaa Haigla
Civitta Eesti AS